

Prijedlog

Na temelju članka 23. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog Parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 (SL L 347, 20.12.2013.), članka 8. stavka 1. Zakona o poljoprivredi („Narodne novine“, broj 30/2015) i članka 30. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 150/11, 119/14) Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2015. godine donijela

ODLUKU

o donošenju Nacionalne strategije za provedbu *Sheme školskog voća i povrća* za razdoblje od 01. kolovoza 2015. do 31. srpnja 2016. godine

I.

Donosi se Nacionalna strategija za provedbu *Sheme školskog voća i povrća* za razdoblje od 01. kolovoza 2015. do 31. srpnja 2016. godine (u daljem tekstu: Nacionalna strategija).

II.

Nacionalna strategija nalazi se u privitku ove Odluke i njezin je sastavni dio.

III.

Ovom se Odlukom osigurava provedba Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog Parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 (SL L 347, 20.12.2013.) i Uredbe Komisije (EZ) br. 288/2009 od 7. travnja 2009. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007 u pogledu potpore Zajednice za dostavu voća i povrća, prerađevina voća i povrća i proizvoda od banana za djecu u obrazovnim ustanovama u okviru Programa distribucije voća u školama (SL L 94, 8.4.2009.).

IV.

Ministarstvo poljoprivrede će iz Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2015. i 2016. godinu sa pozicije A821058 – ZPP – MJERE UREDENJA TRŽIŠTA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA financirati provedbu Nacionalne strategije u iznosu od 14.474.098,625 HRK (1.157.927,89 HRK za 2015. godinu i 13.316.170,7 HRK za 2016. godinu).

V.

Zadužuje se Ministarstvo poljoprivrede da izvijesti Vladu Republike Hrvatske o provedbi Nacionalne strategije.

VI.

Zadužuje se Ministarstvo poljoprivrede da izvijesti Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta o provedbi Nacionalne strategije.

VII.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

PREDSJEDNIK VLADE

Zoran Milanović

**NACIONALNA STRATEGIJA ZA PROVEDBU
SCHEME ŠKOLSKOG VOĆA I POVRĆA**
za razdoblje od 01. kolovoza 2015. do 31. srpnja 2016.

REPUBLIKA HRVATSKA
31. siječnja 2015. godine

A. UVOD

Praćenje stanja uhranjenosti djece u dobi od 7 do 14 godina u razdoblju od 2005. do 2009. godine pokazalo je da je 26,4% školske djece imalo prekomjernu tjelesnu masu, od čega je:

- 15,2% djece imalo povećanu tjelesnu masu, a
- 11,2% djece bilo je debelo.

U ovoj razvojnoj fazi moguće je oblikovati prehrambene navike djece s ciljem trajnog povećanja udjela voća i povrća u njihovoj prehrani, kako bi se spriječila rana debljina i druge bolesti uzrokovane neadekvatnom prehranom.

Potrošnja voća u Republici Hrvatskoj¹ u svježem i smrznutom obliku u razdoblju od 2000. do 2011. godine iznosila je 51,8 kg po članu kućanstva.

Najveća je potrošnja jabuke 14,76 kg, južnog voća 12,35 kg i banana 9,52 kg, slijedi koštuničavo voće 4,18 kg, bobičasto voće 2,12 kg i kruška sa svega 1,46 kg.

Ispitivanje prehrambenih navika djece u osnovnim školama u Republici Hrvatskoj u sklopu projekta *Ponašanje u vezi sa zdravljem u djece školske dobi*², pokazalo je da:

- 66% učenika i učenica ne jede voće svaki dan,
- 76% učenika i učenica ne jede povrće svaki dan.

S porastom dobi učenika i učenica zabilježen je pad u potrošnji voća i povrća, kao i to da djevojčice jedu više voća i povrća u svim dobnim skupinama. Podaci za 2010. godinu pokazuju da 44 % učenika i učenica u dobi od 11 godina svakodnevno jede voće, dok u dobi od 13 godina to čini njih 35 %. Nadalje, svega 29% učenika i učenica u dobi od 11 godina svakodnevno jede povrće. Taj postotak je još niži među učenicama i uenicima u dobi od 13 godina gdje povrće svakodnevno jede njih tek 23%.

U školskoj godini 2013./2014. *Shemom školskog voća* bila su obuhvaćeni učenici od 1. do 4. razreda osnovne škole. Obzirom na činjenicu da potrošnja voća i povrća pada s porastom dobi učenika od školske godine 2014./2015. započeli smo provoditi *Shemu školskog voća i povrća* i među djecom od 5. do 8. razreda osnovne škole kako bi povećali potrošnju voća i povrća u ovoj dobnj skupini.

Prema *Izvešću o Nacionalnom programu Shema školskog voća 2013./2014.*³ tijekom 35 tjedana školske godine u školama koje su bile uključene u provedbu *Sheme školskog voća* održano je 633 predavanja s ciljem edukacije djece, roditelja, nastavnika i šire javnosti o značaju *Sheme školskog voća* u oblikovanju zdravih prehrambenih navika i sprječavanju debljine u razdoblju odrastanja.

Nakon prve godine provedbe *Sheme školskog voća* u školskoj godini 2013./2014. vidljiv je utjecaj na širenje znanja među uenicima od 1. do 4. razreda osnovne škole o vrstama i sortama voća i povrća koje konzumiraju, o načinu sjetve ili sadnje voća i povrća, insektima od kojih biljke mogu imati koristi ili štetu kao i vrijednosti vitamina u voću i povrću i njihovom utjecaju na zdravlje.

¹ Izvor: Državni zavod za statistiku (Statistički ljetopis 2013. i Osnovne karakteristike potrošnje kućanstava u 2011. - Anкета o potrošnji kućanstava)

² Izvor: HBSC projekt, 2010 - The Health Behaviour in School-aged Children Project

³ Izvor: Savjetodavna služba: Izvešće o Nacionalnom programu Shema školskog voća 2013./2014.

Tekst Nacionalne strategije za provedbu *Sheme školskog voća i povrća* nalazi se na stranici www.mps.hr.

B. FINANCIJSKI OKVIR

Provedba *Sheme školskog voća i povrća* u školskoj godini 2015./2016. financirat će se sa 1.360.845 EUR (90 %) iz Europskog fonda za garancije u poljoprivredi (EAGF) i 151.205 EUR (10 %) iz Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2015. i 2016. godinu.

Za sve prihvatljive troškove u okviru *Sheme školskog voća i povrća* porez na dodanu vrijednost (PDV) u iznosu od 378.012,50 EUR osigurat će se na poziciji A821058 - Mjere intervencije na tržištu poljoprivredno prehrambenih proizvoda u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2015. i 2016. godinu.

Troškovi provedbe *Sheme školskog voća i povrća* u 2015./2016. sveukupno iznose 1.890.062,5 EUR (uključivo PDV).

C. CILJNA SKUPINA

U školskoj godini 2013./2014. *Shemom školskog voća* bio je obuhvaćen 138.501 učenik od 1. do 4. razreda u 720 osnovnih škola u Republici Hrvatskoj i potrošeno je 881,6 t voća i povrća. Obzirom na činjenicu da potrošnja voća i povrća pada s porastom dobi učenika, a kako je u dosadašnjoj provedbi *Sheme školskog voća i povrća* u školskoj godini 2014./2015. uočeno da su djeca od 5. do 8. razreda dobro prihvatila dodatni obrok voća i povrća koji dobivaju u okviru *Sheme školskog voća i povrća* i u školskoj godini 2015./2016. provodit ćemo *Shemu školskog voća i povrća* od 1. do 8. razreda osnovne škole kako bi povećali potrošnju voća i povrća u ovoj dobnoj skupini i smanjili postotak djece koja imaju povećanju tjelesnu masu ili su debela.

Procjenjujemo da će u školskoj godini 2015./2016. u *Shemi školskog voća i povrća* sudjelovati blizu 300.000 djece u oko 800 škola u Republici Hrvatskoj.

D. PRIHVATLJIVI PROIZVODI

Lista prihvatljivog voća i povrća

TARIFNA OZNAKA	PROIZVOD
0805 20	mandarina
0808	jabuka
	kruška
0809	šljiva
	breskva
	nektarina
	trešnja
0810 10 00	jagoda
0702 00 00	rajčica
0706	mrkva

Lista prihvatljivog voća i povrća sastavljena je u skladu s Dodatkom I Dio IX Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog Parlamenta i Vijeća.

Preporučena dnevna količina iznosi od 100 do 150 g po djetetu.

Pri odabiru voća i povrća rukovodili smo se kriterijima koji osiguravaju:

- svježinu voća i povrća i iskorištenje nutritivnih vrijednosti
- potrošnju voća i povrća sa obližnjih poljoprivrednih gospodarstava, čime se smanjuje broj tretiranja sredstvima za zaštitu bilja te negativni učinak na zdravlje, skraćuje lanac opskrbe i smanjuju troškovi transporta i distribucije te negativni učinak na okoliš
- raspoloživost voća i povrća tijekom sezone.

Listu prihvatljivih proizvoda potvrdilo je Ministarstvo zdravlja te preporučilo dnevnu količinu po djetetu.

E. PRATEĆE MJERE

Kako bi se osigurala učinkovitost *Sheme školskog voća i povrća* među djecom u osnovnoj školi provodit će se neke od sljedećih pratećih mjera:

- I. posjet poljoprivrednom gospodarstvu koje se bavi proizvodnjom voća i povrća, proizvođačkim organizacijama, kapacitetima za skladištenje, sortiranje i pakiranje te seljačkim tržnicama
- II. održavanje nastave u vrtu
- III. kušaonice, satovi degustacije
- IV. mjere s ciljem edukacije djece o poljoprivredi, zdravim prehrabnim navikama i zaštiti okoliša
- V. druge aktivnosti koje će se obavljati u kombinaciji s drugim pratećim mjerama i/ili će biti popraćene kušanjem voća i povrća.

Sustavnom edukacijom kroz prateće mjere pridonijet će se:

- podizanju razine svijesti o važnosti potrošnje voća i povrća kao nutritivno izuzetno vrijednih namirnica
- sprječavanju rasipanja hrane
- provedbi ove mjere u što široj populaciji.

Ove mjere trebale bi postati sastavni dio aktivnosti na osvještavanju djece u smislu promjene prehrabnih navika s aspekta očuvanja zdravlja i kontrole unosa šećera, soli i masti.

F. NADLEŽNA TIJELA

U provedbu *Sheme školskog voća i povrća* uključena su sljedeća tijela:

Ministarstvo poljoprivrede nadležno je za:

- odobravanje podnositelja Zahtjeva za potporu za komunikaciju u okviru *Sheme školskog voća i povrća*.

Ministarstvo zdravlja nadležno je za:

- odobravanje podnositelja Zahtjeva za potporu za monitoring i evaluaciju u okviru *Sheme školskog voća i povrća*
- potvrđivanje Liste prihvatljivih proizvoda.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta nadležno je za:

- potvrđivanje spiska škola i broja učenika koji sudjeluju u *Shemi školskog voća i povrća*.

Sva tri ministarstva nadležna su i za:

- informiranje javnost o važnosti voća i povrća u pravilnoj prehrani
- promoviranje konzumiranja voća i povrća na jednostavan i zanimljiv način.

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju:

- odobrava podnositelja Zahtjeva za potporu za isporuku voća i povrća
- dodjeljuje potporu
- obavlja administrativnu kontrolu i kontrolu na terenu podnositelja Zahtjeva za potporu u okviru *Sheme školskog voća i povrća*.

Škole su nadležne za:

- organiziranje raspodjele voća i povrća
- provedbu pratećih mjera.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo nadležan je za:

- za monitoring i evaluaciju utjecaja *Sheme školskog voća i povrća* na prehrambene navike i zdravlje školske djece.

Savjetodavna služba nadležna je za:

- komunikaciju u okviru *Sheme školskog voća i povrća*.

Dobavljači voća i povrća nadležni su za:

- za isporuku voća i povrća školama koje sudjeluju u *Shemi školskog voća i povrća*.

G. UČESTALOST RASPODJELE I POSTUPAK ODABIRA

Raspodjela prihvatljivog voća i povrća u okviru *Sheme školskog voća i povrća* obavlja se najmanje jednom tjedno. Škole će raspodijeliti učenicima od 1. do 8. razreda prihvatljivo voće i povrće kao zaseban obrok, neovisan od obroka školske prehrane.

Isporuka prihvatljivog voća i povrća obavljat će se najmanje jednom tjedno u dane održavanja nastave u skladu sa školskim kalendarom tijekom 35 tjedana nastavne godine.

Dobavljači voća i povrća u okviru *Sheme školskog voća i povrća* odabiru se putem javnog poziva na temelju propisanih uvjeta.

Škole odabiru dobavljača sa popisa dobavljača koji su udovoljili uvjetima javnog poziva.

Odobreni dobavljači i škole, sa popisa škola koje mogu sudjelovati u *Shemi školskog voća i povrća* sa poznatim brojem učenika po školi, sklapaju ugovor u kojemu je među ostalim navedena:

- učestalost raspodjele
- broj isporuka
- vrsta voća i povrća koje će se isporučivati
- broj učenika po školi koji sudjeluju u *Shemi školskog voća i povrća*
- raspored isporuke pojedine vrste voća i povrća koje tijekom 35 tjedana nastavne godine dobavljač isporučuje školi određenog dana u tjednu i u određenom vremenu isporuke
- prateće mjere koje organizira škola tijekom nastavne godine itd.

H. MONITORING, EVALUACIJA I KONTROLA

Hrvatski zavod za javno zdravstvo provodi monitoring utjecaja *Sheme školskog voća i povrća* istraživanjem među učenicima od 1. do 8. razreda osnovne škole na godišnjoj razini, te evaluira njenu učinkovitost na prehrambene navike i zdravlje školske djece u skladu s člankom 12. Uredbe Komisije (EZ) br. 288/2009.

Ministarstvo nadležno za poljoprivredu obavlja monitoring provedbe *Sheme školskog voća i povrća* i dostavlja Europskoj komisiji izvješće o evaluaciji.

Monitoring i evaluacija *Sheme školskog voća i povrća* u školskoj godini 2013./2014. provedena je istraživanjem među učenicima o znanju, stavovima i navikama vezanim uz važnost voća i povrća u svakodnevnoj prehrani.

Tijekom njene provedbe pratio se utjecaj *Sheme školskog voća* na prehrambene navike i zdravlje školske djece. Prehrambene navike školske djece ispitivane su Upitnikom o učestalosti potrošnje voća i povrća koji su učenici popunjavali prije početka razdoblja provedbe *Sheme školskog voća* i po njegovom završetku.

Prema *Evaluaciji provedbe Sheme školskog voća 2013./2014.*⁴ u *Shemu školskog voća i povrća* bili su uključeni svi učenici neovisno o uzimaju školskog obroka.

Iz dobivenih rezultata, evidentno je da učenici radije jedu voće nego povrće. Kao najdraže povrće učenici izdvajaju mrkvu, rajčicu, zelenu salatu i krastavce.

Što se tiče preferencije voća, većina učenika kao najdraže voće izdvaja jabuke, jagode, banane i lubenice.

Temeljem dobivenih podataka utvrđeno je da je većina škola, sukladno Nacionalnoj strategiji za provedbu *Sheme školskog voća* za razdoblje 2013./2014, učenicima dijelila voće i/ili povrće najčešće jedanput tjedno 78,3% dok se u 17,4% škola voće i/ili povrće dijelilo više od jedanput. Voće je distribuirano u sve škole uključene u projekt, a povrće u samo 17,4% škola. Učenici su najčešće dobivali jabuke, mandarine i kruške, a rjeđe jagode i trešnje s obzirom na sezonsku dostupnost. Od povrća školama su distribuirane obje vrste povrća s Liste prihvatljivih proizvoda, rajčica i mrkva.

Škole su nastojale učiniti voće i/ili povrće što dostupnijim učenicima tako da su ga dijelile u školskoj blagovaonici (52,2%) ili u razredima (52,2%) i ostalim prostorima škola (4,3%), odnosno kombinacijom tih mjesta.

⁴ Izvor: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2014 - Evaluacija provedbe *Sheme školskog voća* 2013./2014.

ZAHTJEV ZA ISPLATU SREDSTAVA

	Država članica	Hrvatska	
	Školska godina	2015/2016	
	Indikativna raspodjela potpore temeljem <i>Provedbene Uredbe Europske Komisije (EU) br 221/2014 od 7. ožujka 2014. o izmjeni Uredbe (EZ) br 288/2009 u pogledu utvrđivanja indikativne raspodjele potpore u okviru Programa distribucije voća u školama, izražena u EUR</i>	1 360 845 EUR	
Q1	Mogućnost korištenja više od indikativne raspodjele potpore temeljem članka 4. stavka 3. Dodatka II	-	NE
Q2	Ako u Q1 je NE, vrijednost potpore treba izraziti u EUR	1 360 845 EUR	Jedan milijun tristo šezdeset tisuća osam stotina četirideset i pet eura
Q3	Ako je DA u Q1, najveća dodatna raspodjela potpore koja se traži, u EUR (dodatno na indikativnu raspodjelu)	-	-

OBRAZLOŽENJE ODLUKE

Pravni temelj za donošenje Nacionalne strategije za provedbu *Sheme školskog voća i povrća* za razdoblje od 1. kolovoza 2015. do 31. srpnja 2016. godine je članak 8. stavak 1. Zakona o poljoprivredi (Narodne novine broj 30/2015).

Nacionalna strategija za provedbu Sheme školskog voća i povrća za razdoblje od 1. kolovoza 2015. do 31. srpnja 2016. godine napravljena je temeljem:

- **Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog Parlamenta i Vijeća** od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007
- **Provedbene Uredbe Europske Komisije (EZ) broj 288/2009** od 07. travnja 2009. u odnosu na potporu Europske unije opskrbi voćem i povrćem, prerađenim voćem i povrćem i bananama djece u obrazovnim ustanovama u okviru Sheme školskog voća

Neto financijski rashod za prihvatljive troškove u okviru Sheme školskog voća i povrća iznosi **14.474.098,625 HRK** (uključivo PDV). U školskoj godini 2015./2016. provedba Sheme školskog voća i povrća bit će financirana iz sredstava Državnog proračuna za 2015. i 2016. godinu u iznosu od **14.474.098,625 HRK**.

U skladu sa **Provedbenom Uredbom Europske Komisije (EZ) broj 288/2009** Nacionalna strategija dostavljena je Europskoj komisiji 29. siječnja 2015. godine. Slijedom toga i Europska komisija donijela je Odluku o konačnoj alokaciji sredstava u okviru *Sheme školskog voća i povrća* 17. ožujka 2015. godine.

U odnosu na dosadašnju, Nacionalna strategija za provedbu *Sheme školskog voća i povrća* za razdoblje od 1. kolovoza 2015. do 31. srpnja 2016. godine mijenjana je u dijelu koji se odnosi na prateće mjere koje imaju za cilj:

- **podizanje razine svijesti o važnosti potrošnje voća i povrća kao nutritivno izuzetno vrijednih namirnica**
- **sprječavanje rasipanja hrane**
- **provedbu ove mjere u što široj populaciji.**

Kako bi se osigurala učinkovitost *Sheme školskog voća i povrća* među djecom od 1. do 8. razreda osnovne škole u sklopu pratećih mjera provodit će se:

- **posjeti poljoprivrednim gospodarstvima koja se bave proizvodnjom voća i povrća, proizvođačkim organizacijama, kapacitetima za skladištenje, sortiranje i pakiranje te seljačkim tržnicama**
- **održavanje nastave u vrtu**
- **kušaonice, satovi degustacije**
- **mjere s ciljem edukacije djece o poljoprivredi, zdravim prehrabnim navikama i zaštiti okoliša**
- **druge aktivnosti koje će se obavljati u kombinaciji s drugim pratećim mjerama i/ili će biti popraćene kušanjem voća i povrća.**